

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 12

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A Pausan. in Ach. (vt supra diximus) tradit, aquam Selemni flu. mederi animis amore saucijs.

PVELLE CANDIDÆ] Saty. 2. lib. 1. *Candida, rectaq; sit.*

TERETIS] proceri: vel membris teretibus, solidis, & politis. Od. 4. lib. 2. *tereteisq; suras.*

LONGAM RENOD. COM.] religantis: in no dū colligentis. alebant enim comam formosi, & impudici pueri, vt annot. sup. ad Od. 10. lib. 4.

Ode 12.

In anum fœdam, ac fœtidam, quæ se ab eo subigi cupiebat.

QVID tibi vis mulier nigris dignissima barris?

Munera cur mihi, quidue tabellas

B Mittis nec firmo iuueni, neq; naris obesæ?

Namq; sagacius vnus odoror,

Polypus, an grauis hirsutis cubet hircus in alis:

Quàm canis acer, vbi lateat sus.

Quis sudor vietis, & quàm malus vndique membris

Crescit odor, cum pene soluto

Indomitâ properat rabiem sedare: nec illi

Iam manet humida creta, colorq;

Stercore fucatus crocodili: iâq; subando

Tenta, cubilia, tectaq; rumpit,

Vel mea cum sauis agitat fastidia verbis!

Inachia langues minus, ac me.

C Inachiam ter nocte potes, mihi semper ad vnum

Mollis opus pereat malè, quæ te

Lesbia querenti taurum, monstrauit in-ertem,

Cum mihi Couis adesset Amyntas:

Cui in indomito cōstator inguine neru,

Quàm noua collibus arbor inhaeret:

Muricibus Tyrijs iterata vellera lana,

Cui properabantur? tibi nempe: (quæ

Ne foret aequalis inter conuiuia, magis

Diligeret mulier sua, quàm te. (creis

O ego non felix, quâ tu fugis, vt pauet a-

Agna lupos, capreæq; leones.

QVID TIBI VIS] etiam hanc odam in Grætidiam scriptam esse volunt veteres.

NIGRIS DIGNISSIMA BARRIS] valentissimis ac mentulatissimis amatoribus dignissima: vel propriè & literatè, elephantis, immanibus belluis digna, non viris. nonnulli existimant significari nefarium concubitum, id est, auersum. in cod. Faër. neque vsquam alibi, si bene memini, scriptum est *longis dign. barr.* Turnebus putat etiam dici posse, per Barros hinc non elephantos, sed Barrum illum, qui deformis, & niger erat, significari: de quo Horat. saty. 4. lib. 1. *Nonne vides, Albi vt male viuat filius, utq; Barrus inops? &c. & 6. eiusd. lib. vt si qui agrotet quo morbo Barrus, &c. & 7. eiusd. Sifennas, Barros vt equis præcurreret albis.*

MUNERA CUR MIHI, QVIDUE.] malim sic potius legi: *Munera cur mihi, curiue tabellas Mittis, &c.* vel, vt Canterus, *Munera quid mihi, quidue tab. &c.*

TABELLAS] litteras, epistolas.

NEC FIRM O] non admodum strenuo in certamine Venereo.

NEQVE NARIS OBESÆ] sic habent omnes fere vet. cod. non *nec naris.* significat, hanc mulierem esse immundam ac fœtidâ: quod cum ita sit, sibi illius immunditiem, ac fœtorem virulentum placere non posse, utpote qui sit sagacissimus, ac naris acutissimæ, atque emunctissimæ. Nam naris acuta: homines, sunt sagaciores, citiusque ac melius odorantur, quàm qui narem habent obesam atque obtusam. ex quo *naris acuta* homo pro eo, qui acuto ingenio est: *naris obtusa*, pro pingui, & stupido vsurpatur. Sat. 3. lib. 1. *minus aptus acutis Naribus horum hominum.*

NAMQVE SAGACIVS] Cic. ad Att. lib. 6. *Illud præterea μυστικώτερον ad te scribam: tu sagacius odorabere.*

POLYPVS] polypus narium morbus. *caruncula est* (inquit Corn. Celsus lib. 6. cap. 8.) *modò alba, modò subrubra, quæ narium ossi inhaeret, & modò ad labra pendens narem implet, modò retro per id foramen, quo spiritus a naribus ad fauceis descendit, adeò increfcit, uti post vnâ conspici possit: strangulatq; hominem, maximè Austro, aut Euro flante: ferèq; mollis est, rarò dura.*

AN GRAVIS HIRS. CVB. HIRC. IN] an infit fœtor ille tater in alis. Catull. ad Virronem, *Sicui, Virro, homini sacer alarum obstiuit hircus.* idem in Rufum, caprum appellat. *Ledit te quedam mala fabula, qua tibi fertur Valle sub alarum trux habitare caper. Hunc metuunt omnes: neq; mirum. nam mala valde est Bestia, &c.* ibidem *nasorum pestem* dicit. Horat. ad Torquat. lib. 1. epist. *capram. Sed nimis arcta premunt olidæ conuiuia capre.* vbi tamen quidam per capras, meretrices significari putant. Ad huiusmodi autem alarum, & totius corporis odorem tollendum, mirum in modum valet cinaræ radix siue decocta cum vino, bibatur: siue ex ea factum emplastrum, partibus corporis huic odori opportunis, admoueatur.

QVIS SVDOR, &c.] loquitur iam secum de hac anu cum quadam exclamatione, in tertia persona.

VIENTIS] marcidis, languidis, tempore corruptis, & imminutis. Victum dictum à viendo, quod

A quod est vincire, vt docet Varro lib. 4. de lingua Lat. M. Tull. de diuinat. lib. 2. *contactum aliquo morbo, bonis exile, & exiguum, & vietum cor fuisse.* Idem in Catone maiore, *sed tamen necesse fuit esse aliquod extremum, & tanquam in arborum bacis, terraq; frugibus, maturitate tempeſtiua quaſi vietum, & caducum.* Iam cum tertia huius nominis ſyllaba longa fit, vt apud Lucret. lib. 3. *Nec ſupra caput eiſdem cecidiſſe vietam v' eſtem,* dicendum eſt duarum vocalium i & e fieri *αυαίπειν*, vt apud eundem Lucret. eodem lib. *ſeorſum eſt diſſyllabum. At neq; ſeorſum oculi, neq; nares, nec manus ipſa eſſe poteſt anima, &c.* qua de re plura aliàs.

B **ET QUAM MALVS VNDIQVE M. CR. o.]** Ad hunc locum illuſtrandum valde mihi conferre videntur illa Plautina, Moſtell. *quia ac aſtor, mulier rectè olet, vbi nihil olet. Nam iſta veteres, qua ſe vnguentis vinctitant, interpoles. Veturle, edentula, qua vitia corporis fuco occultunt: Vbi ſeſe ſudor cum vnguentis conſociavit, illico Itidem olent, quaſi cum vna multa iura conſundit coquos: Quid oleant, neſcias: niſi id vnum, male olere intelligas.*

PENE SOLVTO] penem eo à me depromto, nudato, & expedito: & ita accipiendum eſt verbum *λύειν* in Græco illo oraculo, quod Ægeο ab Apolline editum refert Plutarchus. *Ασκήτων τρυβχρηται πίδα μέγα φέρτατε λαών Μη λύσεις τρυβ δήμεν Αθλωαίων ἀφικέσθαι,* nec illud Virgilij multum diſſimile eſt lib. 3. Georg. *Solue mares, mitte in Venerem.* alij pene meo languente. alij *pene ſoluto* interpretantur re tranſacta. quod non placet. penem antiqui caudam vocabant, inquit Feſtus.

INDOMITAM RABIEM] libidinem effrenatam, & rabioſam.

PROPERAT] hæc anus. alij legunt *properas*: quos ego neque ſequor, neque refello. ſcripturã, quam in omnibus codicibus reperi, tueor, ac retineo. Iam, hoc totum, *Indomitam properat rabiem ſedare* vno verbo, aut certè duobus expreſſit Lucret. lib. 4. *ſubat, ardet*: quem locum mox proferemus. **ILLI]** anui. quidam volunt legi *illis*, vt ſubaudiatur membris. ſed reclamant omnes codices. volunt autem ijdem legi hæc omnia in ſecunda perſona *properas, rumpis, agitas*, qua ſcriptura mihi placeret, ſi eam vetus aliquis codex comprobaret.

CRETA] ad candefaciendum, qualem vim habet & ceruſſa. Mart. lib. 6. *Pſilothro nitet, aut acida latet oblitã creta.*

STERC. FVC. CROCOD.] Paulus Ægina ſcribit, crocodili terreſtris fimum, porriginem, & furfures abſtergere, his verbis, *ἡ δὲ τῶν χροαίων κροκοδείλων κόπρη ἀλφύς ἀπορύπτη.* Sola autem Lybia terreſtreis crocodilos alit, vt ſcribit Pauſan. Corinth. duorum ferè magnitudine cubitorum. Iam verò è crocodili ſtercore, ſeu fimo, fucum fieri declarat & Clemens Alexand. his verbis, in mulieres ſua ætatis inuehens, *Κροκοδείλων ἀποπάπις χροάμεναι, καὶ οὐπιδόνων ἀφροῖς ἐγχερόμεναι, καὶ πῖς ὀφροῖς πῶ ἀβολῆ ἀναματτομεναι, καὶ ἡμμιθῶ πῖς παρειῶς ἐντελεόμεναι.* id eſt, Crocodilorum ſtercoribus vtentes, & ſpumis rerũ putriũ ſeſe vngentes, & ſupercilia fuligine denigrantes, & ceruſſa malas candefacientes.

SVBANDO] cluneis agitando, libidineque atdendo. Feſtus: *quidam autem ſuillum genus iccirco Veneri inuiſum eſſe prodiderunt, quia immundiſſimi ſunt ſues ex omni manſueto pecore, & ardeniſſime libidinis, ita vt opprobrium mulieribus inde tractum ſit, cum ſubare, & ſubire dicuntur.* Lucret. lib. 4. *Nec ratione alia volucres, armenta, feraq;, Et pecudes, & equa maribus ſubſidere poſſent, Si non, ipſa quòd illorum ſubat, ardet abundans Natura, & Venerem ſalientum lata retrahat.* *Καὶ αὖτις* dicunt Græci: quod tamen verbum propriè locum habet in apris, & ſuibus. dicunt & *ταυροῦν*: quod tractum eſt à vaccis taurum appetentibus.

TENTA] penem. Catull. ad Gell. *Nescio quid ceriè eſt. an vere fama ſuſurrat, Grandia te medij tenta vorare viri?* Itaque nomen *tenta*, diſtinctionis nota ſeparo à voce ſequentē.

VEL MEA CVM] diſiunctio vel pertinet ad alterum *cum*, quod antecedit ſuprà, *cum pane ſoluto Indomitam properat, &c.* id eſt, vel cum hæc anus verbis iracundis atq; aſperis ſtupidia mea exagitat.

INACH. LANG. MIN. AC ME] verba vetulæ ad Horatium. minus langues Inachia complexu, quàm meo: minus remiſſus, aut ignauus eſt cum Inachia, quàm mecum.

INACH. TER NOCTE POTES] honeſtè & pudenter verbum turpe tacuit. quale eſt illud Terentianum Eunuch. *Ego illum eunuchum ſe ſit opus, vel ſobrius.* & Virg. Palam. *Nonimus & qui te, tranſuerſa tuentibus hircis: Et quo, ſed faciles nympha riſere, ſacello.*

MOLLIS] languidus, enervatus.

OPVS] Venerem.

PEREAT MALE, QUÆ TE LESB.] ordo eſt, pereat malè Leſbia, lena, qua mihi robuſtum aliquem, bonisq; lateribus iuuenem quaerenti, te mihi commonſtrauit ignauum, inualidum, atque ad Venerem ineptum.

QUÆRENTI TAURVM] validũ, firmumq; iuuenem. Od. 5. lib. 2. *nec tauri uentis in Venerem, tolerare pondus.* taurus ſignificat etiam membrum viri obſcænum. ex quo verbum græcum *ταυροῦν*, quod dicitur de muliere libidine ardente & marem concupiſcente, vt modò dixi: & *ἀπαύρωπις* puella, id eſt, intacta & incorrupta.

MYRICIBVS TYRIIS ITERATÆ] bis tincta, *δραφύς*. vide ſup. Od. 7. lib. 1. Optima autem habebatur purpura Tyria. Virg. Georg. 3. *Tyrio conſpectus in oſtro.* Idem 4. Æn. *Tyriog; ardebat murice lena Demiſſa ex humeris.* Horat. ſat. 4. lib. 2. *Et Tyrias dare circum illota toralia veſteis.* epilt. 10. lib. 1. *Non qui Sidonio contendere callidus oſtro Neſcit Aquinatem, &c.* Nequis autem incautior fallatur, *iterata lana*, numeri ſingularis eſt, patrij caſus. **CVI PROPERABANTVR?] cui magna cum celeritate te xebantur, vel ſarciebantur?** vide annot. ad Od. 7. lib. 2.

NE FOR. EQV. INTER] vt omnium æqualium tuorum dici poſſes fortunatiſſimus, & puella, ſeu amica tuæ cariſſimus.

MVLIER SVA] amica ſua.

O EGO NON FELIX] ſic habent noſtrilibri veteres. alij tamen ſe in ſuis reperille dicunt,

O ego

A *O ego infelix.* Et verò ita profert hunc versum Carisius lib. 2. institutionum grammatic. his verbis, *quia nemo dicit, ò ego, nisi exclamatio sit, ut apud Horatium, O ego infelix, quem tu fugis, &c.*

VT PAV. AGR. AGNA LVP.] sic Theoc. in Cyclope, φεύγεις δ' ὡσπερ οἷς πολὺν λύκον ἀτήρησα. i. fugis autem, ut ovis, quæ lupum canum vidit. Ouid. lib. 1. de arte, *Vig, fugit visos agna novella lupos.* vide supra ad Od. 4. huius lib. in princip.

CAPR. QVE LEON.] Hom. il. λ. Οἷτε σε πεφρίκασι, λέονθ' ὡς μικράδες αἴγες: id est, qui te horrent, ut leonem capræ.

AD AMICOS.

Ode 13.

Hyemem hilariter & iucundè esse traducendam.

Horrida tempestas calum contraxit:
& imbres,

B *Nivésque deducunt Iouem.*

Nunc mare, nunc silia

Threicio Aquilone sonant. rapiamus amici

Occasionem de die:

Dúmque virent genua,

Et decet, obducta solvatur fronte senectus.

Tu vina Torquato moue

Consule pressa meo.

Cetera mitte loqui. deus hæc fortasse benigna

Reducet in sedem vice:

Nunc & Achæmenia

C *Perfundinardo iuuat: & fide Cyllenéa*

Leuare diris pectora

Sollicitudinibus:

Nobilis ut grandi cecinit Centaurus alumnò,

Inuicte mortalis dea

Nate puer Thetide,

Te mæet Assaraci tell: quã frigida parui

Findunt Scamandri flumina,

Lubricus & Simois.

Vnde tibi reditũ certo subtemine Parca

Rupere: nec mater domum

Cærule te reuehet.

Illic omne malum vino, cantuq; leuato, D

Deformis ægrimonia

Dulcibus alloquijs.

HORRIDA TEMPESTAS CÆLVM] descriptio turbulentæ & spurcæ tempestatis, qualis est illa apud Homer. ὁδ. ε. Ως εἰπὼν συναχεν νεφέλας, ἐπάρει δὲ πόντον Χερσὶ πέλαιναν ἑλάν, πάσας δ' ὀρόθωεν ἀέλλας Παντοίων ἀνέμων, σιὼ δὲ νεφέεσσι κάλυψε Γαῖαν ὀμίχλη, πόντον ἄρῶρει δ' ἔρανόθεν νύξ. id est, Sic locutus nubeis contraxit, & conduxit vnum in locum, mare autem conturbavit, tridente in manus sumto, omneis porò variorum ventorum procellas excitavit, totamque terram simul & mare nubibus cooperuit. nox denique è cælo terræ incubuit. Sed propius ad Horatianam accedit illa Anacreontis, Μεις μὲν δὴ Ποσειδῆϊον ἔστηκε. Νεφέλαι δ' ὕδατι βαρύνονται. Ἀχαιοὶ δὲ χμῶνες παταγῶσιν. id est, mensis autem novembris instat. nubes aqua grauidæ sunt: feræ tempestates personant & percrepant. addè & illam Archilochi, Γλαυκὴ ἔρα. βαθυὺς γὰρ ἦδη κύμασι παρῆσσαι πόντος ἀμφὶ δ' ἄκρα γυρῶν ὄροφα ἴσαται νέφος. id est, Glauce vide. Profundum enim iam fluctibus turbatur mare: circum summa autem tecta, in orbem acta stat nubes.

ET IMBRES, NIVESQVE DEDUCUNT IOVEM] ita cælum est nubilum, niuibisque, atque imbribus obscurum, & turbulentum, ut videatur Iupiter in terram, seu in nubeis potius descendere. cælum enim (inquit Euripides) imbribus refertum in terram decidere cupit. sic Eurip. ἔρα δ' ὁ σπινθὸς ἑρανοῦ πληρέμενος ὄμβρος Πιεσὶν εἰς γαῖαν Ἀφροδίτης ὕπνο. Fuit autem veterum opinio, quam secuti sunt poëta, Iouem in nubeis descendere, cum pluere, tonare, fulgurare cogitat. Lucret. lib. 6. *An simul ac nubes successere, ipse in eas tum descendit, propè ut hinc teli determinet ictum?* Virg. lib. 2. Georg. *Ipse pater media nimborum in nocte, coruscâ Fulmina molitur dextra.* idem ibidem, *Tū pater omnipotens facundis imbribus æther coniugis in gremium lætæ descendit.* Idem in Melib. *Iupiter & læto descendet plurimus imbri.* Hom. il. λ. πότε δὴ ῥα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε Ἰδης οἰ κορυφῆσι καθέζετο πιδήσεως Οὐρανὸθεν καταβὰς. ἔχε δὲ στροπὴν μετὰ χερσίν. Ἴριν δ' ὠτρυνε χερσὸν ἵερον ἀγέλευσαν: id est, Tunc autem pater hominum & deorum in Idæ montis fontibus circumfluentis verticibus sedebat cum è cælo descēdisset. habebat autem fulgur in manibus. Irin porò aureis alis præditam properare iussit nuntiatum, &c.

SILÛÆ] diarefis, ut Od. 23. lib. 1. *non sine vano Aurarum, & silia metu.*

THREICIO] Thracio, ut sup. Od. 24. lib. 1. *Threicio blandius Orpheo.* quòd Aquilonem Thracium appellat, de eo lege annot. ad Od. 25. lib. 1.

RAPIAMVS AMICI OCCASIONEM DE DIE] arripiamus (inquit) ex hoc die occasionem hilariter viuendi. est autem vsus verbo ad rem aptissimo, quemadmodum Ennius, *viue Ulysses, dum licet, Oculis postremum lumen radiatum rape.* Non dixit *cape, non pete* (inquit M. Tull. de oratore 3.) *haberet enim moram sperantis diutius esse sese victu-*